

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет
Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра журналістики та філології

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ Володимир САДІВНИЧИЙ
_____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістр
зі спеціальності 061 Журналістика
освітньо-професійної програми Журналістика на тему:
ВОЛОНТЕРСЬКИЙ РУХ ВОЄННОЇ ДОБИ:
ДОБІРКА ЖУРНАЛІСТСЬКИХ МАТЕРІАЛІВ
The volunteer of the wartime:
a collection of journalistic materials

Здобувача групи ЖТм-21 **ШИЯНОВСЬКОГО Олександра Олександровича**

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ Шияновський Олександр

Керівник *ст. викладач каф. журналістики та філології*, кандидат філ. наук

Інна СИПЧЕНКО _____

Консультант *директор ТОВ «Перемога»*

МОЦНИЙ Олександр _____

Суми – 2023

Шияновський, О. О. Волонтерський рух воєнної доби: добірка журналістських матеріалів : робота на здобуття кваліфікаційного ступеня магістра : спец. : 061 – журналістика / наук. кер. І. В. Сипченко. Суми : СумДУ, 2023. – 37 с.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
I Пояснювальна записка	7
Розділ 1	7
Теоретичні аспекти дослідження	7
1.1 Волонтерство як форма громадянського суспільства	7
1.2. Специфіка висвітлення волонтерської діяльності у медіа	10
Розділ 2	14
Специфікація інформаційного продукту	14
2.1 Структура	14
2.2 Авторська ідея	14
2.3 Специфікація аудиторії	16
Висновки	17
Список використаних джерел	19
II Інформаційний продукт	21
На старлінк для військових: у Сумах проводять онлайн-аукціон	21
«Друг з притулку»: зооволонтери провели фестиваль у Сумах	23
Сумська майстриня продає ляльки, аби допомогти Збройним силам України	26
Волонтери просять сумчан активніше допомагати війську	29
До Всесвітнього дня Червоного Хреста у Сумах презентували виставку фотографій «Бережемо світ»	32

ВСТУП

Волонтерство у сучасний період визнається ключовим і поширеним явищем, особливо в контексті теперішніх викликів, з якими стикається весь світ, і зокрема Україна. Мобілізація волонтерів є ефективним методом вирішення різноманітних проблем, які виникають через недостатню увагу до загального благополуччя.

Початком волонтерського руху в Україні слід вважати 1992 рік. Проте вагомого масштабу це явище набуває під час Революції Гідності. З початком воєнних дій на сході України кількість волонтерських організацій невпинно росте та набуває масового характеру з моменту повномасштабного вторгнення в Україну військ російської федерації у лютому 2022 року. Динаміка розвитку волонтерства в Україні свідчить, що це явище нерозривно пов'язане із зростанням суспільно-моральної свідомості громадян, яка виражається у самоорганізації, соціальній відповідальності, співчутті до чужого горя та високому рівні патріотизму [10].

Історія свідчить про те, що безвихідні ситуації, на перший погляд, знаходять своє вирішення завдяки волонтерству, яке приносить нові ідеї у сферу соціального обслуговування. Важливим аспектом волонтерства є можливість кожного громадянина приєднатися до вирішення різних питань, пов'язаних із загальнолюдськими чи екологічними проблемами. Цей спосіб дозволяє активно брати участь у формуванні соціальної політики та забезпеченні благополуччя у суспільстві [5].

Зараз наша країна переживає найдраматичніші моменти в своїй історії через збройний конфлікт. Збройні сили України протягом тривалого часу не перебували у стадії стрімкого розвитку. Але настав час, коли виникла гостра потреба у захисті територіальної цілісності та незалежності нашої Батьківщини.

Вдалося відновити збройні сили завдяки патріотам, що залишилися в їх рядах та присвятили себе волонтерському руху. У період військового конфлікту державі потрібні величезні витрати різних ресурсів не лише на утримання збройних сил, але й на допомогу мирним мешканцям, що постраждали внаслідок бойових дій. На жаль, виявилось, що наша держава не змогла забезпечити як військових, так і мирних громадян усім необхідним. Це стало основною причиною виникнення потужного волонтерського руху для підтримки Збройних сил України та постраждалих під час конфлікту.

На плечі волонтерів лягли непрості завдання, оскільки потреби армії під час війни є дуже досить значними: їжа, питна вода, засоби захисту (шоломи, бронежилети). Крім того волонтери забезпечують підтримку сім'ям загиблих, а також допомагають пораненим та їх сім'ям.

Актуальність дослідження обумовлюється наростанням ролі інституту волонтерства як суб'єкта державотворення в умовах військової агресії росії проти України. Це вказує на важливість цього інституту, який став необхідним не лише в контексті військових загроз, але є необхідним у подоланні економічних, енергетичних, демографічних викликів. Волонтери активно беруть участь у вирішенні цих проблем, спрямовуючи свої зусилля на фронті, міжнародній арені, тилу, медичній допомозі, самоорганізації та допомозі внутрішньо переміщеним особам, освіті та науці.

Мета роботи полягає у аналізі стану висвітлення діяльності волонтерських організацій українськими медіа та підготовці журналістських матеріалів, присвячених цій проблематиці.

Об'єктом дослідження є тема волонтерської діяльності у сучасному медіапросторі.

Предметом є журналістські матеріали, присвячені волонтерству.

Робота складається із вступу, пояснювальної записки, висновків, списку використаних джерел, та інформаційного продукту.

I ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1 Волонтерство як форма громадянського суспільства

Термін "волонтерство" сприймається як різновид суспільно-корисної діяльності, найчастіше безоплатної та соціально значущої. Таку діяльність здійснюють добровольці з особистої ініціативи або ж від імені недержавної некомерційної організації чи об'єднання. Нині волонтери мають більший рівень довіри серед населення в порівнянні з органами державної влади. Волонтерська діяльність в Україні є нормативно врегульованою, як і в інших демократичних державах світу [3, с.183].

Точну дату створення волонтерського руху для допомоги армії та постраждалим у ході воєнних дій на сході нашої країни визначити важко. Волонтерські рухи можна вважати витокami волонтерського руху під час Революції Гідності. Приблизний період формування системи допомоги армії можна встановити у травні-червні 2014 року. Рух виникав стихійно з ініціативи окремих волонтерів, які поступово почали об'єднуватися в групи. З часом з'явилися лідери, які спрямували самоорганізовані групи до централізованого керування, що призвело до посилення впливу на державний апарат та покращення якісно-ефективних показників допомоги. У листопаді 2014 року в Україні з'явилася організація "Асоціація народних волонтерів", до складу якої увійшли волонтерські групи, що надавали допомогу як військовим у зоні АТО, так і цивільним особам. Ця організація також забезпечує підтримку ветеранам АТО та їх родинам. На момент створення асоціації до неї приєдналось близько

30 волонтерських організацій. Проте в Україні волонтерський рух стикається з рядом проблем, таких як небажання державних посадовців співпрацювати з волонтерами, а також проблемою псевдоволонтерів, які під видом благодійників прагнуть особисто збагатитися, водночас шкодячи репутації справжніх волонтерів [2]. Для вирішення наявних проблем слід встановити чітку систему регулювання всіх аспектів, пов'язаних з наданням допомоги українській армії та постраждалим внаслідок воєнних дій, і зробити її прозорою для громадськості. Впевненість у тому, що пожертвовані кошти та блага дійсно призначаються на реальну допомогу, буде стимулювати активну підтримку волонтерського руху. Також необхідно вжити жорстких заходів щодо осіб, які намагаються збагатитися за рахунок пожертв на підтримку ЗСУ. Робота волонтерів у такі важкі часи важлива, і їхні дії слід визнати як приклад небайдужості, бажання допомагати тим, хто потребує підтримки, не очікуючи жодної вигоди взамін.

У сучасний період історії України громадянське суспільство, особливо волонтерський рух, виступає як альтернативна влада у сфері суспільного життя, виконуючи частину функцій, що зазвичай належать державі, особливо в сферах існування соціуму, що дотичні до військової агресії. Громадянське суспільство взаємодіє з державою, виступаючи її партнером і разом забезпечуючи потреби суспільства в сфері воєнних дій та надання допомоги громадянам. Обставини конфлікту дозволяють громадянському суспільству і волонтерам більш чітко виявити свої функції і підсилити їх дієвість. На фоні воєнного конфлікту волонтерський рух стає ключовою структурою громадянського суспільства, відображаючи ефективність та модифікацію його функцій у надзвичайних умовах. Можна виокремити декілька груп функцій громадянського суспільства, що набули великого значення у зв'язку з військовою агресією. Волонтери доставляють продукти, гуманітарну допомогу у зруйновані міста та селища; вони збирають гроші, благодійні внески для закупівлі необхідних речей, продуктів,

медикаментів, озброєння, лікування, матеріальної допомоги тощо. Функція захисту інтересів груп громадян у контексті воєнного конфлікту перетворюється у функцію захисту спільних, державних інтересів. Волонтери, діючи у якості добровольців, активно беруть участь у воєнних діях. Добровольчі бригади формуються різними структурами громадянського суспільства і частково або повністю забезпечуються зброєю без прямої допомоги держави. Воєнна діяльність волонтерів отримує соціальну легітимацію завдяки підтримці суспільства [9, с.125].

1.2. Специфіка висвітлення волонтерської діяльності у медіа

Після 24 лютого 2022 року повною мірою розкрилась ще одна фажлива функція волонтерського руху. В умовах тотального дефіциту інформації безпосередньо з місць бойових зіткнень волонтери були чи не єдиним джерелом такої інформації. Повідомлення волонтерів відрізнялися від сухої офіційної інформації і дозволяли скласти більш реальне уявлення про ситуацію. Волонтери часто безпосередньо були учасниками того, що не можна назвати інакше як жахіття війни. Крім того взаємодія з великою кількістю військових і цивільних, які були безпосередніми учасниками чи свідками військових злочинів, руйнувань, обстрілів зробила волонтерів важливим джерелом інформації для журналістських матеріалів.

Деякі учасники волонтерського руху одразу оцінили переваги такої поінформованості і важливість донесення правдивої інформації про події до населення. В умовах дефіциту достовірної інформації і гострої її потреби, активно циркулювали так звані «вкиди» – викривлена інформація про події, зумисне поширювана російською пропагандою.

В умовах війни волонтери виступали як ключова ланка зв'язку між окупованою територією українських земель та іншими тилowymi регіонами, де панував відносний спокій.

Часто журналісти представляють українських волонтерів як зв'язкових між мирним і воюючим світами, оскільки вони постійно мігрують між різними територіями, де відбуваються діаметрально протилежні події. На мирні тиліві території вони привозять повідомлення про перебіг військових подій, а на прифронтові землі вістки про мирне життя із тилowych земель. Проте життя між двома світами призводить до їхньої фізичної та психологічної виснаженості.

Через надмірну фізичну активність спостерігалися явища втоми та перевтоми [7, с.160].

В умовах триваючої російсько-української війни українські медіа зображують волонтерів як зв'язкових між східними й південними регіонами, які охоплені військовими баталіями, та іншими тилловими територіями. Завдяки волонтерам на деокупованих територіях відбувається відновлення українського національного життя. Вони організують волонтерські будівельні рухи, які допомагають постраждалому від війни населенню відбудовувати свої житлові помешкання. Окрім матеріальної допомоги, волонтери проводять культурно-просвітницьку роботу, залучаючи до неї музикантів та літераторів [6, с. 83].

У пресі діяльність волонтерських організацій подана як зразок побудови активного громадянського суспільства. У журналістських статтях образ волонтера зображений не тільки як гіперактивної людини, але й особи, яка найкраще усвідомлює свій громадянський обов'язок [8, с. 10].

Звернення волонтерів через ЗМІ переважно адресовані різним рівням владних органів. Журналісти часто порівнюють діяльність офіційних та громадських волонтерських інституцій у наданні допомоги в умовах війни, доходючи до висновку, що громадські волонтерські організації оперативніше та ефективно реагують на виклики, у порівнянні з малодіяльними та бюрократизованими державними установами. Отже, волонтерські структури в умовах конфлікту зуміли взяти на себе функції, які фактично належать державним інституціям. Волонтери стали первинними критиками державних організацій, наголошуючи у пресі, що забезпечення безпеки громадян повинно лежати у сфері відповідальності української держави. Протягом перших років війни волонтери успішно вирішували нагальні потреби українських військових, навіть усвідомлюючи, що це входить у компетенції державних структур.

Використовуючи перевірені дані, волонтери інформують та заспокоюють громадян, викриваючи та критикуючи неправдиві інформаційні повідомлення. Завдячуючи своєму авторитету, вони запобігають поширенню панічних настроїв та хаосу в українському суспільстві. В українських ЗМІ волонтери виступають не лише як герої нашого часу, а й як особи, які можуть піддаватися критиці. Оскільки доступ до відкритих джерел інформації дозволяє досліджувати біографії кожного волонтера і виявляти як позитивні аспекти діяльності, так і недоліки.

Порівнюючи кількість виділеного ефірного часу для висвітлення діяльності волонтерів під час російсько-української війни (2014–2023 рр.), можна відзначити, що ця тема отримала обмежену увагу від 2014 до 2018 рр., тоді як у 2022–2023 рр. відзначається значним зростанням інформаційної насиченості, обумовленої широкомасштабним вторгненням російського агресора. Головні національні телеканали переважно пропонують популярні телепередачі про відомих людей, при цьому лише частково згадується про окремі волонтерські ініціативи. Варто відзначити, що інформація про волонтерів найбільш активно транслюється під час годин активного перегляду телепередач. Тим самим в цей час акцентується увага на їхній діяльності, можливостях долучитися до неї та запобіганні обманливій агітації псевдоволонтерів. [3, с. 71].

Натомість, у соціальних мережах, з яких більшість осіб отримує інформацію, зазначено значно більший обсяг описів та відеороликів, присвячених роботі волонтерських груп. Самі волонтерські спільноти також мають свої веб-сторінки, на яких регулярно оновлюється інформація, проводяться обговорення та опитування. Помітно, що провідні вітчизняні телеканали активно працюють не лише в рамках традиційного ефірного мовлення, але й ведуть сайти в інтернеті. Проте більшість популярних сторінок інтернет-телебачення орієнтовані на розважальний контент і спрямовані на

молодіжну аудиторію, тому вони мало приділяють увагу сюжетам, присвяченим діяльності волонтерських організацій. На таких сторінках лише обмежена кількість посилань на молодіжні волонтерські ініціативи надається через обрану тему основного спонсора телеканалу або співробітників телебачення, які є безпосередньо пов'язаними з цією сферою. Такий підхід характеризується однобічністю інформаційного охоплення та не віддзеркалює весь спектр перспектив на роботи волонтерських організацій. Важливо відзначити, що у сучасних умовах розвитку інформаційного суспільства соціальні мережі постійно поповнюються актуальними повідомленнями про діяльність волонтерів.

РОЗДІЛ 2

СПЕЦИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ

2.1 Структура

З метою висвітлення волонтерської діяльності було підготовлено 5 журналістських матеріалів різного жанрового спрямування.

- «До Всесвітнього дня Червоного Хреста у Сумах презентували виставку фотографій «Бережемо світ» (звіт)
- «Волонтери просять сумчан активніше допомагати війську» (розширена замітка)
- «Сумська майстриня продає ляльки, аби допомогти Збройним силам України» (розширена замітка)
- «Друг з притулку»: зооволонтери провели фестиваль у Сумах» (репортаж)
- «На старлінк для військових: у Сумах проводять онлайн-аукціон» (замітка)
-

2.2 Авторська ідея

Ідея в журналістському матеріалі – це основна думка, яку автор намагається передати читачам, ядро авторського задуму. Чітке формулювання ідеї та послідовне її втілення є запорукою створення логічного, зрозумілого та структурованого тексту.

Авторська ідея звіту «До Всесвітнього дня Червоного Хреста у Сумах презентували виставку фотографій «Бережемо світ» полягає в інформуванні

громадськості про діяльність відомої волонтерської організації на Сумщині, привернення уваги до роботи благодійників, презентація їхніх переконань та ідеалів. Матеріал містить інформацію не лише про фотовиставку, присвячену важливій даті, а й про активну діяльність сумських представників Червоного Хреста в умовах повномасштабної війни, зокрема тимчасової часткової окупації Сумської області.

Ідея створення розширеної замітки «Волонтери просять сумчан активніше допомагати війську» полягає в приверненні уваги до діяльності волонтерського руху «Ми тут» та в інформуванні населення про потреби організації. Матеріал розповідає читачам про роботу волонтерів, що на запити військових виготовляють маскувальні сітки, постійно вдосконалюють технологію виробництва, застосовують сучасні матеріали та потребують «робочих рук» - більшої кількості волонтерів.

Розширена замітка «Сумська майстриня продає ляльки, аби допомогти Збройним силам України» створена задля популяризації робіт майстрині, а також для мотивації інших талановитих сумчан допомагати війську. Історія про дівчину, яка разом з бабусею шиє ляльки-обереги доводить, що всі ми можемо підтримати бійців і наблизити українську перемогу.

Ідея написання репортажу «Друг з притулку»: зооволонтери провели фестиваль у Сумах» – презентувати роботу зооволонтерів, привернути увагу суспільства до потреб безпритульних тварин та розповісти історії котиків і собачок, що знайшли нові родини. Під час фестивалю, якому присвячений репортаж, своїх господарів зустріли 8 песиків та 8 кошенят, більшість із них волонтерам вдалося врятувати у зоні проведення активних бойових дій.

Замітка «На старлінк для військових: у Сумах проводять онлайн-аукціон» створена задля популяризації аукціону, збільшення кількості учасників

благодійної акції, метою якої є збір коштів на закупівлю станції стралінк для 72-ї окремої механізованої бригади Збройних сил України.

Усі перелічені журналістські матеріали висвітлюють діяльність волонтерів, що здійснюють діяльність на Сумщині в умовах повномасштабної війни з росією. Тексти створені для розповсюдження в електронних або друкованих засобах масової інформації. Матеріали написані у різних жанрах (залежно від інформаційного приводу, кількості та особливостей зібраного матеріалу) – розширені замітки, замітка, репортаж, звіт.

2.3 Специфікація аудиторії

Підготовані журналістські матеріали присвячені роботі волонтерських організацій на території Сумської області. Серед інформаційних приводів різноманітні заходи – фотовиставка, онлайн-аукціон, фестиваль безпритульних тварин, виставка робіт майстрині тощо. Така різноманітність інформаційних приводів і жанрів розширює потенційну цільову аудиторію, матеріали можуть бути цікавими молодим і старшим людям різних професій, усім хто цікавиться роботою волонтерів в умовах повномасштабної війни або тим, хто хоче допомагати українському війську.

Цільовою аудиторією журналістських матеріалів про волонтерів є широке коло громадян, які проявляють інтерес до волонтерської діяльності та громадянської активності. Зокрема, людей, які цікавляться діяльністю волонтерів, можливо, хочуть долучитися до волонтерської діяльності або надати допомогу; представники громадських та державних структур, які можуть використовувати інформацію для аналізу та розвитку стратегій волонтерської діяльності; а також особи, які потребують тієї чи іншої допомоги волонтерів і шукають шляхи її отримання. Ці матеріали можуть також впливати на

формування громадської думки та сприяти виявленню позитивних тенденцій у волонтерському русі.

ВИСНОВКИ

У сучасному інформаційному суспільстві, роль ЗМІ виявляється ключовою, оскільки вони активно формують громадську думку і спонукають до дії зацікавлених осіб на різних рівнях. Забезпечуючи швидке поширення перевіреної інформації, вони сприяють консолідації нації. У контексті гібридної війни, де інформаційний аспект набуває великого значення, українські ЗМІ ставляться до висвітлення волонтерської діяльності з критичним підходом, розкриваючи як позитивні, так і негативні аспекти. Вони також виявляють псевдоволонтерів та розкривають неправдиві повідомлення. Загалом, завдяки роботі українських журналістів, суспільство посилює культуру волонтерської поведінки. Українці вчаться довіряти, але й перевіряти звітність волонтерських організацій, оскільки в умовах війни кожен прагне, щоб його пожертва була використана за призначенням. З вищезазначеного випливає, що ЗМІ не тільки інформують суспільство про діяльність волонтерів, але й сприяють утвердженню довіри до них. У той же час, ворожі ЗМІ активно прагнуть розповсюджувати негативну інформацію про українських волонтерів, метою чого є підрив суспільної довіри до волонтерства та послаблення тилового забезпечення ЗСУ. Описана проблематика настільки значуща, що вимагає проведення спеціального дослідження для визначення оптимальних шляхів досягнень та втрат волонтерського руху в Україні.

ЗМІ України в умовах російсько-української війни активно висвітлюють різноманітну волонтерську діяльність як окремих громадських активістів, так і організацій у своїх матеріалах. Шляхом розміщення інформації у різних медіа, таких як часописи, теле- і радіопередачі, соціальні мережі, ЗМІ сприяють формуванню громадської думки щодо волонтерської діяльності та вказують на можливість долучення до неї.

Взагалі, ЗМІ сприяють розвитку особливої волонтерської культури на побутовому та повсякденному рівні, підтримуючи цінності взаємодопомоги, милосердя, жертвності та поваги одне до одного. В умовах війни, коли спільні труднощі змушують людей об'єднуватися для надання допомоги одне одному, журналістські матеріали про волонтерів слугують важливим джерелом навчання українців бути активними, небайдужими та долучитися до волонтерського руху.

Зусилля українських мас-медіа спрямовані на підтримку та утвердження позитивного ставлення до волонтерів. Однак, викриваючи іноді негативні аспекти волонтерської діяльності, ЗМІ демонструють свою прагнення розвивати критичне мислення громадськості, а не викликати поширення негативних упереджених поглядів на волонтерів.

Інформаційне наповнення різних медіаресурсів часто висвітлює позитивні аспекти волонтерської діяльності, де окремі волонтери навіть героїзуються і порівнюються з військовослужбовцями, що самовіддано служать на фронті. Зазначено, що деякі волонтери втратили життя на фронті, порушуючи правила безпеки, аби надати допомогу бійцям ЗСУ та цивільному населенню тимчасово окупованих територій.

Щодо подальших напрямків дослідження, пропонується створити реєстр загиблих та полонених волонтерів України, аналіз діяльності яких може слугувати позитивним прикладом для патріотичного виховання молодого покоління української нації. Відповідно, рекомендується ініціювати створення окремої рубрики під назвою «Визначні волонтери України» в українських ЗМІ, де систематично збиралася б біографічна інформація, що могла б стати цінною основою для подальшого створення енциклопедії волонтерського руху в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дворянин, Парасковія. Висвітлення волонтерської діяльності в засобах масової інформації України (2014–2023 рр.). *Актуальні питання гуманітарних наук*, 2023.
2. Івченко Н. М. Особливості розвитку волонтерського руху в Україні :Теоретичні питання освіти та виховання: [Зб. наук. праць]. – К., 2000. – С. 90-93.
3. Лещенко М. Контент-аналіз публікацій ЗМІ щодо волонтерів. Волонтерська діяльність під час військових подій в Україні і світі. Рукопис. Магістерська дисертація на здобуття ступеня магістра за спеціальністю 054 «Соціологія». Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Кафедра соціології. Київ, 2018. С. 69–81.
4. Липитчук О.В. Тенденції розвитку волонтерського руху в Україні. Proceedings of the 3 rd International Scientific and Practical Conference SCIENTIFIC PARADIGM IN THE CONTEXT OF TECHNOLOGIES AND SOCIETY DEVELOPMENT GENEVA, SWITZERLAND 26-28.07.2022. № 118 | July, 2022. GENEVA2022. С.180-188.
5. Лях Т.Л. Методика організації волонтерських груп: [навч. посіб]/ Т.Л. Лях. – К.: КУ ім. Бориса Грінченка, 2010. – 160 с.
6. Проценко О. Сучасне волонтерство: індивідуальні та інституціоналізовані практики. Традиції та новації у розвитку сучасної соціологічної науки: дослідження молодих вчених : збірник матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених, 27 лютого 2019 р. Київ, 2019. С. 83–86.
7. Томчук О. Роль ЗМІ у формуванні громадської думки щодо волонтерського руху. Волонтерський рух допомоги Збройним Силам України під час

- проведення антитерористичної операції (квітень 2014 – квітень 2018 рр.). Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 «Історія та археологія». Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. Львів, 2021. С. 158–171.
8. Тохтарова І. Волонтерський рух в Україні: шлях до розвитку громадянського суспільства як сфери соціальних відносин. Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування, 2014. № 2. С. 10–15.
  9. Українське суспільство: стан та динаміка змін. Соціологічний моніторинг / [за ред. В.М. Ворони, М.О. Шульги]. — К. : Ін-т соціології НАН України, 2013. — 566 с.
  10. Яремчук С.С., Семенюк-Прибатень А.В., Адамовський В.І. Правові інструменти розвитку волонтерства в Україні: на виклики воєнного часу. AV, : <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/223> (Дата звернення: 03.12.2023)

II Інформаційний продукт

На старлінк для військових: у Сумах проводять онлайн-аукціон

В Агенції промоції «Суми» стартує благодійний аукціон. Мета організаторів: зібрати 30 тисяч гривень на станцію старлінк, адаптовану під автотранспорт. Технічний засіб необхідний для несення служби 72-ї окремої механізованої бригади Збройних сил України. Придбати постери та картини можна в режимі онлайн, через соціальні мережі.

**І на оновленій землі
Врага не буде, супостата,
А буде син, і буде мати,
І будуть люди на землі.**

Привіт від
Братана
59 ОМП
Славгородщини

24 ОМБ
Слава Україні

До мрії
ГСБ МПБ 120 км
Слава Україні

11 номер
Разом до перемоги
Австрія (Мікал П)

ЛОТ №5

МАКСИМ ЛІСНІЧЕНКО

друк, полотно
розмір 55*55 см

**СТАРТОВА ЦІНА:
500 ГРН**

крок 100 грн

Патріотичні постери, а також живописні роботи та фотоколажі, представлені у одному з виставкових залів Агенції промоції «Суми», продають на благодійному аукціоні. Загалом організатори підготовували 8 лотів. Мета збору – 30 тисяч гривень. Саме стільки коштів необхідно для придбання

станції старлінк для українських військових. Аукціон організували представники благодійного фонду «Гривня, що змінила світ».

«На цих роботах представлено бачення життя українців під час війни. Ось, наприклад, дитина катається на гойдалці, а позаду неї – зруйновані російськими військовими будинки», - розповів під час презентації співорганізатор благодійного аукціону Максим Лісниченко. Один з лотів аукціону – постер його авторства.

На більшості робіт – підписи українських військових, бійців 224-ї, 79-ї та 72-ї окремих механізованих бригад. На аукціоні представлені також живописні роботи сумчанок: школярки та військовослужбовиці, що боронить Україну на Донеччині. Свою картину «Кішка» жінка створила боронячи Соледар.

Аби взяти участь в онлайн-аукціоні, необхідно перейти на [сторінку](#) Агенції промоції «Суми» у соціальній мережі, обрати лот, що припав до душі, та написати в коментарях свою ставку. За умовами аукціону один крок – мінімум 100 гривень. Долучитися до волонтерської ініціативи можна до 20 серпня. А вже 22 серпня організатори аукціону підіб'ють підсумки та оголосять про результати.

«Друг з притулку»: зооволонтери провели фестиваль у Сумах

28 серпня у середмісті Сум зооволонтери провели фестиваль «Друг з притулку». Нові родини знайшли 16 тваринок: 8 котів та 8 собак. Частина з них потрапили до притулку з тимчасово окупованих територій та зони ведення активних бойових дій.

Із різними характерами та долями, але з однаково відданими очима – на фестивалі «Друг з притулку» зооволонтери знайомлять сумчан та гостей міста із жителями притулку. Понад півсотні собак та котів шукають нові родини. Захід організували представники громадської організації «Сумське товариство захисту тварин», аби прилаштувати своїх підопічних. У притулку опиняється все більше тварин, їх привозять із зони підтоплення Каховської ГЕС та територій, де тривають активні бойові дії.

«Сьогоднішня виставка створена зусиллями волонтерів для того, щоб прилаштувати в нові люблячі родини якомога більше тварин, яких ми прийняли з зони ведення активних бойових дій. Це і котики, і собачки», – говорить Олександр Сипленко, голова громадської організації «Сумське товариство захисту тварин».

За останні 10 років зооволонтерам вдалось знайти родини для понад 10 тисяч безпритульних тварин. У цьому році проводять вже другий фестиваль «Друг з притулку». Пояснюють: важливо, аби кожна тваринка знайшла родину, але не менш вагомий відповідальний підхід господарів. Тому гостям фестивалю пояснюють, що тварини потребують постійної уваги та піклування: прогулянки на свіжому повітрі, вакцинація, огляди ветеринара, збалансоване харчування.

На фестивалі панує дружня атмосфера підтримки та любові до тварин. Нових господарів зустріли 8 котиків і 8 собак. Серед них – песик, який приїхав до Сум з Донеччини, трохи наляканий, але готовий довіряти людям.

Охочих прихистити у себе тварин, або бодай приділити їм час та увагу, волонтери Сумського товариства захисту тварин запрошують на прогулянки, їх у громадській організації проводять щосереди та щосуботи. Крім того, організація постійно потребує матеріальної підтримки. Реквізити для фінансової допомоги та контакти волонтерів можна знайти на [сторінці](#) Сумського товариства захисту тварин у Фейсбучі.

Сумська майстриня продає ляльки, аби допомогти Збройним силам України

Сумчанка Анастасія Волкова шиє ляльки разом з бабусею, а всі отримані від продажу іграшок кошти передає на потреби українського війська. Зараз майстриня збирає гроші для бійців, що захищають нашу державу на запорізькому напрямку. Долучитися до волонтерської ініціативи можна через соціальні мережі або завітавши в Агенцію промоції «Суми».

У 2015 році дядько сумчанки Анастасії вирішив захищати рідну землю і став до лав українського війська. Саме тоді дівчина виготовила свою першу ляльку, оберіг для рідної людини. Після повномасштабного вторгнення росії почала робити таких янголів-охоронців і для інших знайомих захисників. Ідею продавати ляльок Анастасії подав знайомий, він запропонував перераховувати на потреби військових частину виручених коштів. Та дівчина з бабусею вирішили – віддаватимуть усі зароблені на іграшках гроші. Ляльок Настя продає через

сторінки в соціальних мережах, на ярмарках, придбати їх можна і в Агенції промоції «Суми». Ціна однієї іграшки – від 50 гривень.

«Ми зібрали 10 тисяч гривень і перерахували їх хлопцям, аби мали змогу придбати пікап. Зараз за допомогою цих самих ляльок збираємо кошти на тент для автомобіля. Підрозділ, якому ми допомагаємо, зараз несе службу на запорізькому напрямку. Це бригада мого дядька, там багато хлопців із Сумщини, саме цій бригаді ми допомагаємо на постійній основі», – розповідає Анастасія Волкова.

У Анастасії є вже ціла колекція ляльок-оберегів. Серед них – і військові, і медики, і найрізноманітніші звірі. Усі іграшки об'єднує національне вбрання з українськими орнаментами.

«Буду шити ляльки і збирати кошти до завершення війни, до нашої перемоги. У мене є амбітна ціль, створити власний бренд іграшок, можливо, відкрити власний магазин. Також хочеться створити якусь платформу для

рукодільниць, аби вони мали можливість влаштувати ярмарки, популяризувати свої товари», – зазначає майстриня.

Придбати іграшки можна на сторінці майстрині у соціальних мережах або в Агенції промоції «Суми».

Волонтери просять сумчан активніше допомагати війську

Активісти волонтерського руху «Ми тут» запрошують сумчан долучитися до важливої для військових роботи – створення маскувальних сіток. Волонтери мають потребу в матеріалах, але найбільший дефіцит – робочі руки. Охочих допомогти обіцяють швидко навчити. Волонтери працюють на 8 локаціях у Сумах, практично у всіх районах міста.

Волонтерський рух «Ми тут» надає всебічну допомогу військовим. Відповідно до запитів бійців виготовляють маскувальні сітки. За роки роботи волонтери вже відточили майстерність і створюють сітки максимально схожі на природні ландшафти: підбирають кольори, імітують на зеленому фоні гілочки та клаптики землі, змінюють розміри відповідно до виду озброєння.

«Кожна сіточка виготовляється під розмір конкретної одиниці техніки, яку потрібно замаскувати. Або відповідно до параметрів позиції, окопу тощо. Все конкретно робиться по розмірам і за запитами», – говорить представниця волонтерського руху «Ми тут» Лариса Гніденко.

З урахуванням потреб військових підбирають і кольори маскувальних сіток. Погода, рослинність та інші особливості місцевості – всі ці деталі мають неабияке значення для ефективного маскуванню позицій наших військових.

«Зараз використовуємо новітній матеріал для виготовлення сіток. Він дуже легкий, не промокає, не накопичує в собі вологи, не гниє. Завдяки цьому сітки більш витривалі та довговічні», – зазначає пані Лариса.

Волонтери мають потребу в матеріалах або коштах на їхню закупівлю. Але головна проблема – брак робочих рук. Із плином часу охочих плести сітки для військових стає все менше. Іноді долучаються студенти, але зазвичай приходять одні й ті ж люди. Тоді як потреби бійців у маскуванні лише зростають.

«Ми запрошуємо всіх! Бо як би там не було, а сітка сама себе не сплете. Для цього потрібні руки. Робити це зовсім не важко, просто треба прикріплювати матеріал до основи», – звертається до сумчан та жителів області Лариса Гніденко.

Плетіння сіток – ефективний метод підтримки українського війська. Разом з тим – чудова можливість познайомитися з новими людьми, поспілкуватись з однодумцями та відпочити від повсякденних переживань. Людей без досвіду волонтери обіцяють швидко навчити.

«Ми готові навчити, це дуже просто і швидко. Вже в той самий десь людина зможе плести сітки. Якщо ти не на фронті – роби другий фронт і допомагай», – впевнено заявляє волонтерка Валентина Куліш. Організація «Ми тут» працює на 8 локаціях в Сумах та ще кількох на території області. Детальніше про місце розташування пунктів та актуальні запити можна дізнатись на [сторінці](#) волонтерського руху в соціальних мережах.

До Всесвітнього дня Червоного Хреста у Сумах презентували виставку фотографій «Бережемо світ»

Щороку 8 травня відзначається Всесвітній день Червоного Хреста та Червоного Півмісяця. У 2023 році дата має особливе значення для волонтерів, адже Товариство святкує ювілей – 160 років від дня заснування Міжнародного Комітету Червоного Хреста. З цього приводу Сумська обласна організація підготувала виставку фотографій під назвою «Бережемо світ». На світлинах представили роботу волонтерів Червоного Хреста на Сумщині, зокрема під час повномасштабної війни, розв'язаної росіянами. Експозиція доступна для перегляду в конгрес-центрі Сумського державного університету до кінця травня.

Підтримати, допомогти, врятувати. Саме це – основні завдання представників Товариства Червоного Хреста. Особливого значення робота волонтерів цієї організації в Україні набула з 24 лютого 2022 року, моменту повномасштабного вторгнення російської федерації до території суверенної України. Попри часткову окупацію області представники Червоного Хреста не

припинили діяльності на Сумщині, навпаки – винаходили нові методи задля оперативної допомоги людям, які цього потребують. Так був створений перший в Україні волонтерський велозагін: велосипедисти об'єдналися, аби швидко доставляти жителям області необхідні вантажі (ліки, продукти харчування та інші важливі речі).

Фото волонтерів Товариства Червоного Хреста під час виконання своєї важкої, але важливої роботи представлені на масштабній виставці у конгрес-центрі Сумського державного університету. Експозицію присвятили 160-тій річниці створення Міжнародного Комітету Червоного Хреста.

Під час відкриття виставки провели також презентацію діяльності волонтерів Червоного Хреста на Сумщині. Обласна організація впроваджує найрізноманітніші програми допомоги місцевому населенню. Людей вчать надавати першу медичну допомогу та психосоціальну підтримку, волонтери активно працюють під час надзвичайних ситуацій. Своім головним завдання

Товариство вважає допомогу всім хворим і пораненим внаслідок збройних протистоянь. Також організація надає підтримку жертвам стихійних лих і катаклізмів.

На відзначення важливої для волонтерів дати зібралося чимало гостей: представників громадських організацій, органів місцевої та обласної влади, активних жителів Сумської громади.

«Коли ми говоримо про Червоний Хрест, то першочергово думаємо про мир і милосердя. Милосердя, яким мотивований кожен вчинок представників вашої організації», – зазначив на відкритті виставки Сумський міський голова Олександр Лисенко.

Під час заходів волонтерів Червоного Хреста нагородили подяками, грамотами та цінними подарунками. Зокрема, відзначили людей, що сприяли організації зелених коридорів для евакуації цивільного населення навесні 2022 року. Злагоджена робота волонтерів допомогла створити максимально безпечні та комфортні умови для виїзду населення із окупованих та оточених ворогом населених пунктів. Волонтери Червоного Хреста допомагають постраждалим від воєнних подій, разом з тим – заручаються підтримкою міжнародних організацій. Так, наприклад, шведська сторона взяла на себе зобов'язання фінансувати Сумську обласну організацію до 2025 року

«Нас підтримують всі національні товариства, нам надають фінансову підтримку. Завдяки цьому сьогодні ми можемо реалізувати низку програм для підтримки населення як міста Суми, так і всієї Сумської області. Завдяки цій підтримці і співпраці з місцевою владою, адміністрацією, ми даємо надію людям, що завтрашній день буде мирним. І ці страждання, через які ми сьогодні проходимо, вони нарешті скінчаться. І знову в Україні буде мир», – резюмував Ігор Шаповал, виконувач обов’язків голови Сумської обласної організації Товариства Червоного Хреста.

Виставка «Бережемо світ» діятиме в конгрес-центрі Сумського державного університету до 28 травня 2023 року. Вхід для всіх охочих вільний.

До слова, Всесвітній день Червоного Хреста та Червоного Півмісяця був затверджений на честь відомого швейцарського медика, гуманіста та громадського діяча Анрі Дюнан (1828-1910 рр). Тож святкування призначили на день його народження, 8 травня. Анрі Дюнан став відомим по всьому світу завдяки своїй ініціативі щодо створення груп добровольців, які надавати допомогу пораненим бійцям. Робота цих груп дала старт діяльності Товариства Червоного Хреста.

